

Πιστοί στην παράδοση

Ορθοδοξία / Αγιολογία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος

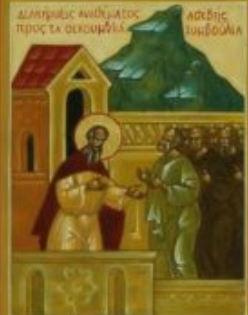
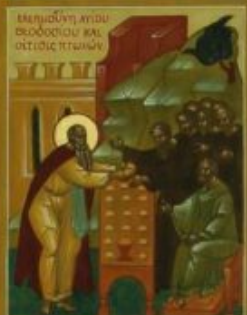
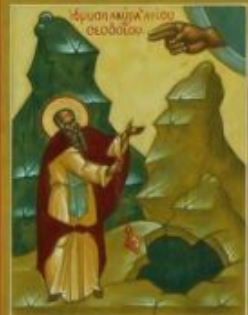
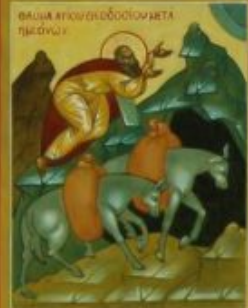

Στην χορεία των Αγίων του Ιανουαρίου προβάλλει η οσιακή μορφή του Αγίου Θεοδοσίου του Κοινοβιάρχου, του οποίου, όμως, η λάμψη επισκιάζεται από την ξεχωριστή λαμπρότητα των Μεγάλων Αγίων που εορτάζουν κατά τον μήνα αυτό, των Τριών Ιεραρχών, του Μεγάλου Αθανασίου, του Μεγάλου Αντωνίου, του Μεγάλου Ευθυμίου, του Μαξίμου Ομολογητού και του Μάρκου Ευγενικού, του Στύλου της Ορθοδοξίας. Όλοι αυτοί, με την ξεχωριστή του δόξα ο καθένας, φώτισαν τον πολύαστρο ουρανό της Ορθοδοξίας, σε όλους τους αιώνες και συνεχίζουν να σκορπίζουν την λάμψη των σε κάθε εποχή, έως και σήμερα.

Ο Θεοδόσιος αποτελεί, όπως θα δούμε στην συνέχεια, έναν σημαντικό κρίκο στην συνεχή και αρραγή αυτή πνευματική αλυσίδα, με ιδιαίτερη μάλιστα προσφορά όχι μόνον στο πνευματικό αλλά και στο κοινωνικό έργο.

Την περίοδο που γεννιέται ο Άγιος, τον 5ο αι., η αυτοκρατορία σπαρασσόταν τόσο από εσωτερικούς όσο και από εξωτερικούς εχθρούς. Ιδιαίτερη, μάλιστα, απειλή

αποτελούσαν οι Μονοφυσίτες που αντιτάσσονταν στις αποφάσεις της Δ' Οικουμενικής Συνόδου (Χαλκηδόνα, 451) και δημιουργούσαν πολλά προβλήματα, σκορπίζοντας έριδες και διχόνοιες.

Μέσα σ' αυτήν την σύγχυση και την ταραχή οι ευσεβείς Καππαδόκες γονείς του Αγίου, Προαιρέσιος και Ευλογία, ανέθρεψαν το τέκνο των «έν παιδεία καὶ νουθεσία Κυρίου», με τα διδάγματα του Ευαγγελίου και των Πατέρων, και μάλιστα της ιδιαίτερής των πατρίδος. Γι' αυτό, ο Άγιος ευλαβούταν εξόχως τον Μέγα Βασίλειο, τόσο για την σοφία του, όσο και για την κοινωνική του προσφορά.

Ωριμος πλέον ο Θεοδόσιος, σε ηλικία 27 ετών, και με την ευχή των γονέων των αναχώρησε για τα Ιεροσόλυμα, για να επισκεφθή τους Αγίους Τόπους και να αφιερωθή στον Κύριο. Στην νέα του αυτήν πορεία, ευτύχησε να έχη καλούς δασκάλους, τον διορατικό Συμεώνα τον Στυλίτη, που προέβλεψε ότι ο Όσιος θα γινόταν ποιμήν λογικών προβάτων, και τον σεβάσμιο γέροντα Λογγίνο, που ανέλαβε την περαιτέρω πνευματική του καθοδήγηση. Αλλά και ο ίδιος ο Θεοδόσιος, ως καλός μαθητής, ακολούθησε πιστά τις πνευματικές νουθεσίες των δασκάλων του, προσευχόταν αδιαλείπτως και προώδευε συνεχώς «παρὰ Θεῷ καὶ παρ' ἄνθρωποις».

Αφού έγινε τελικά μοναχός και απέκτησε κάποια εμπειρία στην άσκηση, άρχισαν να τον περιστοιχίζουν αρκετοί μαθητές. Δυσκολευόταν, όμως, να πάρη την απόφαση για ίδρυση μονής, διότι κατά βάθος αγαπούσε πολύ την ησυχία και δεν ήξερε εάν θα μπορούσε να ανταποκριθῆ στις πολλαπλές μέριμνες ενός μοναστηριού. Τελικά, και πάλι ύστερα από πολλή προσευχή, του δόθηκε σημείο εξ ουρανού και προχώρησε στην ίδρυση κοινοβίου.

Να σημειωθῆ ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ο Άγιος δεν ακολούθησε την παράδοση της εποχής του και της περιοχής της Παλαιστίνης, όπου ιδρύονταν Λαύρες, όπως λ.χ. του αγίου Σάββα του Ηγιασμένου, αλλά ακολούθησε το παράδειγμα του προκατόχου του Καππαδόκη Πατέρα, Μεγάλου Βασιλείου, που είχε ιδρύσει, πριν από έναν περίπου αιώνα, την περίφημη Βασιλειάδα. Το ίδιο και ο Θεοδόσιος επάνδρωσε το κοινόβιό του με νοσοκομείο, γηροκομείο και ξενώνες, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των ντόπιων και ξένων μοναχών αλλά και των περιοίκων. Σύντομα το δυναμικό της μονής έφτασε τους 700 περίπου μοναχούς, διαφόρων εθνικοτήτων, που συνεργάζονταν, ωστόσο, αρμονικά, υπό την καθοδήγηση του Αγίου, ο οποίος, μάλιστα, ορίστηκε τιμητικά από τον Αρχιεπίσκοπο Ιεροσολύμων κοινοβιάρχης - επόπτης όλων των κοινοβίων της Παλαιστίνης.

Παράλληλα, όμως, με την πρόοδο του μοναστηριού, εξαπλωνόταν και η αίρεση του μονοφυσιτισμού, που απειλούσε ιδιαίτέρως τις ανατολικές επαρχίες της αυτοκρατορίας, κυρίως την Συρία και την Παλαιστίνη. Ο μονοφυσίτης, μάλιστα, αυτοκράτορας Αναστάσιος Α' (491-518), πότε ήπια και πότε με απειλές, ακόμα και

με δωροδοκία, πίεζε εξαιρετικά τον Θεοδόσιο, ως υπεύθυνο των κοινοβίων της περιοχής, να υποκύψει και να υπογράψει τους όρους των αιρετικών.

Τότε ο Θεοδόσιος έδειξε για άλλη μια φορά το πνευματικό του ανάστημα. Όχι μόνον δεν υπέκυψε στις πιέσεις του αυτοκράτορα, αλλά αναδείχθηκε αληθινό λιοντάρι στην υπεράσπιση της πίστewς. Συνένωσε γύρω του όλους τους μοναχούς και με την σύμφωνη γνώμη των διεμήνυσε στον αυτοκράτορα ότι δεν επρόκειτο να παρεκκλίνουν διόλου από τα δόγματα των 4 πρώτων Συνόδων, που ο Άγιος τις αποκαλούσε «τα 4 ιερά Ευαγγέλια», ακόμη και εάν επρόκειτο οι αιρετικοί να κάψουν τα ορθόδοξα προσκυνήματα! Παράλληλα ενημέρωσε τους κατοίκους των γύρω περιοχών για το περιεχόμενο των ορθοδόξων δογμάτων και τους ενίσχυσε πνευματικά.

Για δεύτερη φορά, λοιπόν, ύστερα από την ίδρυση κοινοβίου, ο Άγιος ακολούθησε και πάλι την πατερική παράδοση, που ήθελε τους αγίους ασκητές της πίστewς, τον Μέγα Αντώνιο, τους Καππαδόκες Πατέρες, τον Μέγα Ευθύμιο, τον Μάξιμο τον Ομολογητή, τον Ιωάννη Δαμασκηνό, τον Μέγα Φώτιο, και αργότερα τον Γρηγόριο Παλαμά και τον Μάρκο Ευγενικό, να αναδεικνύονται σε κύριους προασπιστές της. Όλοι αυτοί οι Πατέρες υπέφεραν κυριολεκτικά τα πάνδεινα, εξορίες, φυλακίσεις, κακώσεις, ονειδισμούς, προπηλακισμούς, από τους κακοδόξους, που προσπάθησαν με δόλιο τρόπο και ύπουλα μέσα να αλλοιώσουν το δόγμα.

Αλήθεια, τι θα είχε απογίνει η ορθόδοξη πίστη μας, εάν δεν βρίσκονταν την κατάλληλη εποχή τα μεγάλα αυτά πνευματικά αναστήματα, για να στηρίξουν, με την πρόνοια βεβαίως του Θεού, την φιλότατη Ορθοδοξία; Κύριος οίδεν.

Ας παρακαλέσωμε, λοιπόν, τον Άγιο Θεοδόσιο, «ώς δόση Θεοῦ γενόμενο», να μας φωτίσει με την λάμψη του και να μας χαρίσει πνευματική διαύγεια και καθαρότητα, ώστε να μπορούμε να διακρίνωμε και στην εποχή μας φωτεινές μορφές που θα μας βοηθήσουν να ορθοποδήσωμε και πάλι και να εργαστούμε, και μάλιστα να συνεργαστούμε, με πίστη, σύνεση και αγάπη, για την κοινή πρόοδο και σωτηρία. Αμήν!

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN